

BIULETYN INFORMACYJNY

Żegluga na Odrze

Styczeń - Luty 1989

Nr 1-2/89 /29-30/

Do użytku służbowego

Egz.nr .....

T R E Ś Ć

Po X Plenum KC PZPR.

Nowe warunki działania przedsiębiorstw w 1989 r.

Informacja o wykonaniu zadań przedsiębiorstwa
za 1988 r.

Wypoczynek i działalność kulturalno - oświatowa w
sezonie zimowym.

Zmiany wynagrodzeń.

Po X Plenum KC PZPR

W dniach 20-21 grudnia 1988 r. i 16-18 stycznia 1989 r. odbyły się 2-częściowe obrady X Plenum KC PZPR. W pierwszej części obrad podjęto dyskusję nad Tezami Biura Politycznego, w których zostały zawarte propozycje kierunków reformy partii, tworzenia nowego kształtu socjalizmu w naszym kraju.

Dyskutowano o pozycji partii w społeczeństwie, jej słabościach, poszukując nowych rozwiązań. Rozpatrywano węzłowe problemy polityki gospodarczej i społecznej - pluralizmu związkowego, potrzeb młodego pokolenia.

W aspekcie dążeń proreformatorskich dokonano zmiany w składzie Biura Politycznego i Sekretariatu Komitetu Centralnego.

W drugiej części obrad kontynuowano nadal dyskusję nad węzłowymi problemami partii i kraju, wzbogaconą o nowe przemyślenia dokonane w przerwie dzielącej od pierwszej części obrad w wyniku konsultacji w organizacjach partyjnych z licznym udziałem bezpartyjnych.

Wynikiem obrad X Plenum KC PZPR została podjęta o doniosłym znaczeniu dla kraju i partii Uchwała X Plenum KC PZPR oraz w oddzielnym dokumencie Stanowisko KC PZPR w sprawie pluralizmu politycznego i pluralizmu związkowego.

W Uchwale X Plenum KC PZPR m.in. ozytamy :

"Kontynuacja odnowy socjalizmu wymaga głębokiej reformy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Komitet Centralny będzie stanowczo działać na rzecz takich zmian w zadaniach, strukturze i sposobie działania partii, aby skutecznie spełniała swą rolę w pluralistycznym społeczeństwie i w warunkach socjalistycznej gospodarki rynkowej. Zadaniom tym sprosta tylko partia o wyrazistej tożsamości ideowej i orientacji politycznej, posiadająca społecznie aprobowany program socjalistycznego rozwoju Polski. Partia sięgająca do najlepszych tradycji polskiego narodu, reprezentująca interesy ogółu ludzi pracy, wśród których ożółowe miejsce zajmuje klasa robotnicza. Partia jednolita w sprawach zasadniczych, masowa, demokratyczna wewnątrznie i skuteczna w działaniu."

"PZPR dąży - we współdziałaniu z sojusznikami - do ukształtowania w Polsce systemu społeczno - politycznego, którego podstawą jest państwo socjalistycznej demokracji parlamentarnej oraz społeczeństwo obywatelskie".

W dniach 2-4 lutego odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Teoretyczno-Ideologiczna PZPR. Skonfrontowano stan nauk społeczno-politycznych i ich dorobek z potrzebami rozwoju kraju. Sformułowano propozycje dla praktyki politycznej, zwłaszcza w sferze związanej z kierunkami i kształtem reform państwa i gospodarki.

Stwierdzono, że istocie socjalizmu nowoczesnego i racjonalnego odpowiada system polityczny, który zespoli niezbędny poziom skuteczności z demokratyzmem, ze znacznie rozleglejszą niż obecnie identyfikacją obywateli z państwem i jego instytucjami.

W dniu 6 lutego w Pałacu Rady Ministrów w Warszawie rozpoczęły się obrady "okrągłego stołu". Zasiadło przy nim 57 reprezentantów różnych sił/społecznych i politycznych, w tym przedstawiciele związków, których przywiódło pragnienie wejścia na drogę porozumienia narodowego.

Na zakończenie inauguracyjnej części obrad uczestnicy przyjęli Komunikat powołujący trzy problemowe zespoły robocze :

- do spraw gospodarki i polityki społecznej - pod przewodnictwem Władysława Baki i Witolda Trzeciakowskiego;
- do spraw pluralizmu związkowego - pod przewodnictwem Aleksandra Kwaśniewskiego, Tadeusza Mazowieckiego i Romualda Sosnowskiego;
- do spraw reform politycznych - pod przewodnictwem Bronisława Geremka i Janusza Reykowskiego.

Zespoły problemowe rozpoczęły w kolejności prace od dnia 8 lutego br.

- - - . . . - - -

W dniu 17 lutego w hotelu "Żeglarz" we Wrocławiu odbyła się Konferencja sprawozdawcza Komitetu Zakładowego PZPR Żegluga na Odrze.

Informację o przebiegu obrad zamieścimy w następnym biuletynie informacyjnym.

Nowe warunki działania przedsiębiorstw w 1989 r.

Niniejszym artykułem rozpoczynamy blok informacyjno-edukacyjny w przedmiotowym temacie, ze szczególnym uwzględnieniem w dalszych artykułach nowych uwarunkowań w działalności naszego przedsiębiorstwa.

- - - . . . - - -

Sejm PRL w dniu 23 grudnia 1988 r. uchwalił Ustawę o działalności gospodarczej oraz Ustawę o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych.

Z kolei w dniu 31 stycznia 1988 r. uchwalił Ustawę o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych jak też Ustawę o podatku dochodowym od osób prawnych.

Z powyższego wynikają nowe zasady systemu ekonomiczno - finansowego, w tym również podatkowego, które obowiązują jednostki gospodarcze od 1989 r.

Przedsiębiorstwa w zależności od ich formy własności i organizacji mogą stanowić różniące się od siebie organizmy gospodarcze.

Przyjmuje się jednak równouprawnienie przedsiębiorstw ze wszystkich sektorów, w tym zbliżone do siebie zasady szeroko rozumianego systemu finansowego.

Generalne zmiany systemu finansowego przedsiębiorstw państwowych, stanowiące warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na zasadach rynkowych przy pełnej samodzielności finansowej i samofinansowania działalności gospodarczej związanej z pełną odpowiedzialnością przedsiębiorstwa, wprowadza Ustawa o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych.

Podstawowa zmiana systemowa sprowadza się do wyodrębnienia części mienia ogólnonarodowego jako wkładu Skarbu Państwa stanowiącego fundusz założycielski przedsiębiorstwa oraz funduszu przedsiębiorstwa będącego wyrazem kapitału tworzonego i zwiększanego w wyniku działalności przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwo jest obowiązane, z tytułu przekazanego przez Skarb Państwa wkładu w wielkości funduszu założycielskiego, do wydzielania należnej dywidendy z osiągniętego zysku po jego opodatkowaniu.

Przedsiębiorstwo, w którym osiągnięty zysk po zapłaconiu podatku nie byłby wystarczający na pokrycie zobowiązań z tytułu dywidendy, ma obowiązek dokonać wpłaty należnej dywidendy z własnego funduszu przedsiębiorstwa. To ustalenie ma charakter sankcyjny.

Sytuacja niedoboru, powodująca niemożność opłacenia dywidendy z zysku będzie sygnałem do wszczęcia postępowania wewnętrznego w kierunku uzdrowienia gospodarki lub wystąpienia przez Skarb Państwa do organu założycielskiego o wydanie decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa bądź wnioskowanie o ogłoszenie jego upadłości w przypadku, gdy podjęte kroki uzdrowienia gospodarki nie będą pokonywać efektów.

Wprowadzenie funduszu założycielskiego jako podstawy poboru dywidendy stwarza warunki do zbliżenia zasad funkcjonowania przedsiębiorstw państwowych do zasad funkcjonowania spółki handlowej z kapitałem zakładowym.

Uproszczenie gospodarki finansowej przedsiębiorstw i wspomniane zwiększenie zakresu ich samodzielności znajduje przede wszystkim swój wyraz w odejściu od wielofunduszowej gospodarki finansowej przedsiębiorstw i stworzeniu w zasadzie jednego funduszu - funduszu przedsiębiorstwa. Fundusz przedsiębiorstwa zastępuje obecnie w istniejącym uprzednio systemie finansowym fundusz rezerwowy, fundusz postępu technicznego, fundusz rozwoju oraz inne fundusze tworzone w ciężar kosztów lub zysku przedsiębiorstwa. Utrzymane zostały tylko zakładowe fundusze : socjalny i mieszkaniowy - tworzone na dotychczasowych zasadach.

Źródłem tworzenia funduszu przedsiębiorstwa są : zysk po opłaceniu podatku dochodowego i dywidendy, amortyzacja majątku trwałego, środki będące wyrazem wzrostu majątku trwałego i obrotowego w związku z jego ustawowym przeszacowaniem ustalone na podstawie wzajemnych proporcji funduszu przedsiębiorstwa i funduszu założycielskiego przed tym przeszacowaniem.

W ramach zmian systemu dotacyjnego zakłada się, iż stawki dotacji przedmiotowych nie będą różnicowane na poszczególnych producentów, tzn. odnosić się będą do określonego towaru lub usługi a nie do jednostki gospodarczej wytwarzającej wyrób lub usługę.

Zniesione zostają obciążenia na rzecz budżetu z tytułu przeszacowania zapasów i na Fundusz Obsługi Zadłużenia Zagranicznego.

Generalna zmiana w zakresie kształtowania środków na wynagrodzenia polega na odejściu od systemu podatku od ponadnormatywnych wypłat wynagrodzeń. Zmiana ta nie oznacza jednak rezygnacji Centrum z oddziaływania na rozmiary i dynamikę wypłat wynagrodzeń. W najbliższym okresie do czasu poprawy w zrównoważeniu gospodarki niezbędne jest utrzymanie instrumentów sterowania wydatkami na wynagrodzenia.

Przy formułowaniu nowych rozwiązań w zakresie kształtowania środków na wynagrodzenia w 1989 r. przyjęto założenia, że wynagrodzenia stanowią element kosztów, przy czym podobnie jak w odniesieniu do innych kosztów nie wszystkie wydatki na wynagrodzenia można uznać za uzasadnione. Wpłaty wynagrodzeń ponad normę określone przez Radę Ministrów będą uznane w 1989 r. jako koszty nieuzasadnione. Nadwyżka wypłat ponad normę będzie zgodnie z przepisami ustawy o opodatkowaniu jednostek gospodarczych zwiększała podstawę wymiaru podatku dochodowego a w konsekwencji zmniejszała zysk do podziału.

Przedstawione wyżej w zarysie wprowadzone zmiany warunków działania przedsiębiorstw /w szczególności uwzględniono w opisie przedsiębiorstwa państwowe/ prowadzą do wyraźnego zwiększenia zainteresowania efektywnością gospodarowania.

Doświadczenia bowiem ze strony działalności przedsiębiorstw państwowych wykazały, że dotychczasowy ich system finansowy posiadał szereg ujemnych cech, jak jego skomplikowanie, fiskalny charakter i rozbieżności w rozwiązaniach systemowych w odniesieniu do innych form własności przedsiębiorstwa.

o.d.n.

Informacja o wykonaniu zadań przedsiębiorstwa za 1988 r.

Wykonanie zadań przedsiębiorstwa za okres 1988 r. w podstawowych wielkościach przedstawia się następująco :

<u>T r e ś ć</u>	<u>Jedn. miary</u>	<u>Plan na 1988 r.</u>	<u>Wykon. za 1988 r.</u>	<u>% wykonania</u>
Przewozy ładunków	tys.ton	8.150	8.193	100,5
- " -	tys.tkm	1.230.000	972.681	79,0
Przewozy pasażerów	tys.osób	170	142	83,5
- " -	tys.oskm	4.600	4.013	87,2
Przeładunki	tys.t.fiz.	4.460	4.334	97,1
-"-	tys.t.op.	5.250	5.168	98,4
Wartość usług ogółem	tys.zł	9.480.000	9.909.056	104,5
a/ realizacja własna	tys.zł	5.962.143	7.024.142	117,8
b/ dotacja	tys.zł	3.517.857	2.884.914	82,0
Koszty ogółem	tys.zł	8.600.000	9.054.432	105,3
Wynik finansowy	tys.zł	+ 880.000	+ 912.812	103,7

Struktura masy towarowej w przewozach :

- Węgiel	tys.ton	2.011	1.682	83,6
- kruszywo	tys.ton	4.700	5.155	109,6
- ruda	tys.ton	520	242	46,5
- nawozy i sur.fosf.	tys.ton	50	91	182,0
- tłucozeń	tys.ton	250	181	72,4
γ pozostałe	tys.ton	619	842	136,0

Gotowość eksploatacyjna floty :

- pchacze	szt.	170,5	166,7	97,8
- barki motorowe	szt.	100,0	101,2	101,2
- barki pchane	szt.	380,0	381,1	100,3

Warunki realizacji przewozów w roku 1988 były bardzo zróżnicowane. Pierwsze półroczcie charakteryzowało się sprzyjającymi warunkami nawigacyjnymi. Łagodna zima stworzyła warunki do prowadzenia przewozów na Odrze swobodnie płynącej, w relacjach lokalnych i na zbiornikach kruszywowych. Natomiast w drugim półroczu począwszy od 6 lipca został zamknięty ruch żeglugowy na Odrze swobodnie płynącej, ze względu na niskie stany wody. Sytuacja ta z krótkimi przerwami trwała do końca okresu nawigacyjnego. Spowodowała ona konieczność zintensyfikowania przewozów w relacjach lokalnych, zagranicznych i zbiornikach kruszywowych.

Efektom wysiłku załogi było wykonanie rocznych zadań przewozowych w tonach w 100,5 %. Nie udało się jednak wykonać na poziomie planu przewozów w mierniku tonokilometrów, jak też przeładunków.

Pomimo występujących trudności osiągnięto korzystny wynik finansowy "+" 912.812 tys.zł, co stanowi w stosunku do planu 103,7 %, a w stosunku do wykonania za rok 1987 został podwojony.

Wypoczynek i działalność kulturalno-oświatowa w sezonie zimowym.

Służba socjalno-bytowa przedsiębiorstwa działając na rzecz zaspokojenia potrzeb pracowników i ich rodzin, emerytów i rencistów, jak też uwzględniając przerwę nawigacyjną, realizuje świadczenia i usługi w przedmiotowym zakresie, j.n.

Z końcem ubiegłego roku zorganizowano w OWK "Żeglarz" w Sosnowcu 5-dniowe wczasy "święteczne" i "sylwestrowe", z których skorzystały łącznie z przedsiębiorstwa 74 osoby.

123

Wykupuje się na bieżąco wg. potrzeb z Funduszu Wczasów Pracowniczych skierowania na zimowe wozasy 14-dniowe - w miarę możliwości w atrakcyjnych miejscowościach, takich jak Zakopane, Bukowina Tatrzańska, Karpacz, Międzygórze /dla rejonu Wrocławia wykupiono 60 skierowań/.

Zabezpieczono również skierowania na wozasy profilaktycznie - lecznicze do Polanicy, Krynicy, Łąka Zdroju oraz do sanatoriów w ramach ekspozycji zawodowej w ilości ok. 30 szt.

W ramach wymiany bezdewizowej uzyskano 32 skierowania na 7-dniowe wozasy do Czechosłowacji w okresie ferii zimowych.

W zależności od bieżąco występujących warunków atmosferycznych zabezpieczona jest organizacja wycieczek na narty i sanki do miejscowości podgórskich.

Uwzględniając możliwości terenowe, załatwiony jest wstęp do obiektów rekreacyjnych /basen, sala gimnastyczna/ - we Wrocławiu: w każdy poniedziałek na salę gimnastyczną i basen w Technikum Żeglugi Śródlądowej, w każdą środę na basen w WKS "Śląsk".

Uruchomione są gry zręcznościowe w świetlicach.

Hotel "Żeglarz" we Wrocławiu wyposażono w bilard i stół pingpongowy.

Organizowane są gry w pingponga, brydża i w szachy.

W świetlicach we Wrocławiu i Kędzierzynie-Koźlu odbywają się projekcje filmów "video" /we Wrocławiu w hotelu "Żeglarz" w każdą środę/, jak też są udostępniane bilety na imprezy artystyczne i sportowe.

Zorganizowano dla dzieci pracowników imprezy choinkowe, na których dzieci otrzymały tradycyjne upominki - paczki ze słodyczami.

W OWK "Żeglarz" w Sosnowcu w okresie ferii zimowych zorganizowano zimowisko dla dzieci /w łącznej ilości 63 miejsa/.

Szczegółowych informacji w w/w zakresie udzielają odpowiednie komórki służby socjalno-bytowej w jednostkach organizacyjnych przedsiębiorstwa.

Zmiany wynagrodzeń

Z dniem 1 stycznia 1989 r. wszedł w życie protokół dodatkowy nr 7 do porozumienia w sprawie Zakładowego Systemu Wynagradzania, w którym zostały zawarte nowe zasady wynagradzania z tytułu wysługi lat uwzględniające preferencje za staż pracy w Żegludze na Odrze oraz przejście z kwartalnego na miesięczny system premiowania pracowników na stanowiskach nierobotniczych.

Decyzją Kierownictwa przedsiębiorstwa z dnia 13 lutego 1989 r. zostały podwyższone z dniem 1 lutego 1989 r. wskaźniki premiowe do 10 % we wszystkich grupach pracowniczych, jn.:

1/ załogi pływające :

z 11 % do 20 %

oraz w ryczałtach do 25 % wynagrodzenia zasadniczego

2/ robotnicy portowi :

z 30 % do 40 % płac zasadniczych robotników bezpośrednio-przeładunkowych

z 25 % do 35 % płac zasadniczych robotników pośrednio-przeładunkowych

z 32 % - 40 % płac zasadniczych robotników portowych warsztatów remontowych

z 18 % - 25 % płac zasadniczych robotników obsługi, straży i socjalno-bytowych

3/ robotnicy baz remontowych:

z 10 % do 20 % płac zasadniczych robotników bezpośrednio-produkcyjnych za prace nie objęte cennikiem

z 25 % - 35 % płac zasadniczych robotników pośrednio-produkcyjnych.

4/ stanowiska nierobotnicze:

z 36 % - 45 % płac zasadniczych z-oów dyrektora i gł. specjalistów

z 26 % - 35 % płac zasadniczych kierowników działów i samodzielnych sekcji

z 21 % - 30 % płac zasadniczych funkcyjnych zastępców kierowników działów oraz mistrzów, st. mistrzów

z 16 % - 25 % pozostałych pracowników.

Łącznie z wynagrodzeniem pracowników zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych za miesiąc luty br. - nastąpi wypłata wyrównania premii za rok 1988 w wysokości 1,87 % rocznego wynagrodzenia zasadniczego.

Wydawca : PP Żegluga na Odrze

Zakładowy Ośrodek Kształcenia i Informacji

50-950 WROCLAW, ul. Kleozkowska 50, tel. 212-621 w.178

Redakcja : Zespół pracowniczy ZOKiI - odp. Bogusław Furmantowicz.

Nakład 200 egz. form. A-4

Druk ŻnO.